



Fiskālās disciplīnas
padome

Fiskālās disciplīnas padomes viedoklis par Finanšu ministrijas makroekonomikas prognozēm

Fiskālā strukturālā plāna progresa ziņojumam 2025.-2028.

Preambula

Šajā dokumentā sniegts Fiskālās disciplīnas padomes (turpmāk – Padome) viedoklis par Finanšu ministrijas (turpmāk – FM) izstrādātajām makroekonomiskajām prognozēm 2025. – 2028. gadam. Prognozes tiks izmantotas par pamatu Fiskālā strukturālā plāna progresa ziņojuma (turpmāk – FSP) izstrādei 2025.-2028.gadam (2025./28.), kuru plānots iesniegt Ministru kabinetā 2025. gada aprīlī. Lai atbalstītu valdības darbu, tika panākta vienošanās par agrīnu Padomes apstiprinājuma sniegšanu par makroekonomikas prognozēm.

Saskaņā ar 2016. gada 8. februārī parakstīto vienošanos par sadarbību, Padome ir atbildīga par FM makroekonomisko prognožu apstiprināšanu. Padomei, prognožu apstiprināšanas procedūras laikā, tika iesniegti detalizēti FM prognožu dati, tostarp iekšzemes kopprodukta ("IKP") un atsevišķu IKP sastāvdaļu attīstības scenāriji.

2025. gada 12. februāra Padomes sēdē FM informēja par pieņēmumiem un izmaiņām aktualizētajās makroekonomikas prognozēs kopš 2024.gada jūnija, kā arī par aktuālo situāciju valsts tautsaimniecībā. Padome uzdeva jautājumus FM par prognozēšanas pieņēmumiem un atsevišķu rādītāju pamatojumu un saņēma atbildes.

Padomes pienākums ir sniegt viedokli par makroekonomiskajiem indikatoriem, atbilstoši Fiskālās disciplīnas likuma 20. pantā noteiktajam rādītāju tvērumam (rādītāji apkopoti 3. tabulā šā dokumenta beigās). Padomes locekļi, ņemot vērā FM sniegtos materiālus un skaidrojumus, pamatojoties uz iekšējo diskusiju, pieņēma lēmumu par prognožu apstiprināšanu.

Situācijas pārskats

FM prognozes par reālā IKP pieauguma tempu 2024. un 2028. gadam nav mainītas kopš 2024.gada jūnija. Ņemot vērā ekonomikas stagnāciju 2024. gadā, FM uztur konservatīvu un piesardzīgu pieeju. 2024. gada 30. septembrī Centrālā statistikas pārvalde (CSP) publicēja visaptverošas nacionālo kontu revīzijas rezultātus par periodu no 1995. līdz 2023. gadam. Revīzijas rezultātā iekšzemes kopprodukts (IKP) faktiskajās cenās tika samazināts visiem gadiem, sākot no 1995. gada¹.

FM prognozēs ņemti vērā CSP visaptverošās nacionālo kontu revīzijas dati attiecībā uz iekšzemes kopproduktu. Atjaunojot makroekonomiskās prognozes, FM, attiecībā uz 2025.-2028.gadu, tās ir pazeminājuši, ko izraisīja gan ekonomikas stagnācija, gan CSP veiktās nacionālo kontu datu revīzijas.

¹ [IKP_2024_gada_revizija_30092024.pdf](#)

FM atjaunotās reālā IKP pieauguma tempa prognozes no 2025. līdz 2028.gadam nepārsniedz 2,2% sliekšni un šajā periodā vidēji IKP pieauguma temps prognozēts 1,9% apmērā. Inflācijas prognoze atspoguļo patēriņa cenu pieauguma tempa samazināšanos, tomēr periodā no 2025. līdz 2028. gadam prognozēts inflācijas pieaugums vidēji 2,4%, kas pārsniedz ECB mērķa vērtību (2%).

Tabulā 1 apkopotas atjaunotās Finanšu ministrijas un pašlaik pieejamās citu institūciju makroekonomisko rādītāju prognozes, datu avoti: FM², LB (Latvijas Banka)³, EK (Eiropas Komisija)⁴, SVF (Starptautiskais Valūtas fonds)⁵. Šobrīd jaunākās makroekonomiskās prognozes ir pieejamas no Latvijas Bankas, kas ir izstrādātas 2024. gada decembrī un kopš šī laika IKP iznākums varētu būt zemāks nekā LB to sākotnēji prognozējusi, par ko Padomes pārstāvji tika informēti Padomes Potenciālā un nominālā iekšzemes kopprodukta novērtējuma darba grupas darba grupas sēdē⁶.

	2024	2025	2026	2027	2028
Reālā IKP pieaugums					
FM (2025.g. Feb.)	-0,4	1,2	2,1	2,2	2,2
LB (2024.g. Dec.)	0,1	2,1	3,0	3,3	-
EK (2024.g. Nov.)	0,0	1,0	2,1	-	-
SVF (2024.g. Okt.)	1,2	2,3	2,5	2,5	2,5
Nominālā IKP pieaugums					
FM (2025.g. Feb.)	2,5	4,3	4,8	4,9	4,6
LB (2024.g. Dec.)	-	-	-	-	-
EK (2024.g. Nov.)	-	-	-	-	-
SVF (2024.g. Okt.)	3,5	5,1	5,4	5,2	5,2
Inflācija (PCI)					
FM (2025.g. Feb.)	1,3	2,5	2,2	2,5	2,5
LB (2024.g. Dec.)	1,3	1,4	1,5	-	-
EK (2024.g. Nov.)	1,2	2,2	2,2	-	-
SVF (2024.g. Okt.)					
*perioda beigās	2,9	1,6	2,7	1,7	2,6
Deflators					
FM (2025.g. Feb.)	2,9	3,1	2,7	2,7	2,4
LB (2024.g. Dec.)	-	-	-	-	-
EK (2024.g. Nov.)	-	-	-	-	-
SVF (2024.g. Okt.)	2,3	2,6	2,8	2,7	2,6

1. tabula. Prognozes dažādu institūciju galvenajiem makroekonomiskajiem rādītājiem, %.

Salīdzinot FM reālā IKP pieauguma prognozi 2025. gadam ar Latvijas Bankas prognozēto, redzams, ka FM prognoze ir par 0,9 procentpunktiem piesardzīgāka. Arī attiecībā uz 2026. gadu FM IKP pieauguma prognoze ir zemāka par 0,9 procentpunktiem, nekā LB. Salīdzinot FM reālā IKP prognozi ar EK prognozi 2025. gadam, FM prognoze ir augstāka nekā EK – par 0,2 procentpunktiem, bet 2026. gadam, FM un EK novērtējumi ir vienādi. Kopumā FM veidotās IKP prognozes 2025. gadam ir piesardzīgākas par LB, un SVF. Tomēr FM izaugsmi 2025. gadā paredz nedaudz augstāku nekā EK. FM inflācijas prognoze atspoguļo šobrīd pastāvošo situāciju, kad patēriņa cenu pieaugums vairs nav

tik straujš kā 2023. gadā, tomēr kopš 2024. gada septembra inflācija atkal lēnām pieaug, šī gada janvārī sasniedzot 3%. FM 2025. gadam prognozē 2,5% inflāciju. LB inflācijas prognoze ir par 1,1 procentpunktiem zemāka, bet EK prognoze ir zemāka par 0,3 procentpunktiem. FM prognozētais inflācijas līmenis 2026. gadam saskan ar EK prognozi, bet ir par 0,9 procentpunktu zemāks nekā LB.

Nemot vērā ekonomikas lejupslīdi 2023. gadā un iespējams arī 2024. gadā, Padome uzskata, ka FM piesardzīgās prognozes 2025. un 2026. gadam ir reālistiskas. Latvijas Universitātes domnīcas LV PEAK ekspertu konsensus prognoze, kas tika prezentēta 15. janvārī "Ekonomikas barometra" ietvaros, ir nedaudz optimistiskāka par FM - attiecībā uz IKP izaugsmi, bet

²Finanšu ministrija aktualizējusi makroekonomisko rādītāju prognozes | Finanšu ministrija

³Latvijas Banka decembra prognozes, Makroekonomiskās prognozes | 2024. gada decembris | Latvijas Banka

⁴Eiropas Komisijas pavasara prognozes, Economic forecast for Latvia - European Commission (europa.eu)

⁵Starptautiskais Valūtas fonds, oktobra prognožu datubāze - World Economic Outlook Database, October 2024

⁶Padomes Potenciālā un nominālā iekšzemes kopprodukta novērtējuma darba grupas protokols Nr. 1 (24) download

inflācijas kāpums tajā novērtēts ievērojami zemāks nekā FM. LV PEAK vērtējumā 2025. gadā IKP pieaugums par 1,7%, bet inflācija būs mērena 1,9%.⁷

Ekonomikas attīstība 2024. gada nogalē un 2025 gada sākumā

CSP tuvākā gada laikā npublicēs ātro IKP novērtējumu, bet pilnais 2024. gada IKP novērtējums būs pieejams 29. februārī.

2024. gada 4. ceturksnis

Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) sezonāli nekorģētie dati liecina, ka 2024. gada ceturtajā ceturksnī **mazumtirdzniecības apgrozījums** pieauga par 1,9 %, kas bija straujākais pieaugums gada laikā. Pārtikas mazumtirdzniecības apgrozījums samazinājās par 1,4%, bet nepārtikas preču tirdzniecība pieauga par 4,3%, kas bija divreiz straujāks kāpums nekā trešajā ceturksnī. Degvielas mazumtirdzniecības apgrozījums pieauga par 1,3%, kas bija lēnākais gada laikā, savukārt mazumtirdzniecība internetā un pa pastu - palielinājās par 9,1% (trešajā ceturksnī – 8,9%).

Rūpniecības produkcijas apjoms 2024. gada 4. ceturksnī samazinājās par 4% gada griezumā, tādējādi, trešajā ceturksnī novērotais nelielais pieaugums (+0,1%) nebija noturīgs. Apakšnozarēs lielākais kritums bija elektroenerģijas un gāzes apgādē (-23,7%), ko izraisīja silti ziemas laikapstākļi. Tomēr būtisks kāpums bija ieguves rūpniecībā (+30,8%) un apstrādes rūpniecībā (+0,3%), kas piedzīvoja pirmo pieaugumu kopš 2022. gada trešā ceturkšņa. **Apstrādes rūpniecībā** izaugsme atgriezās kokrūpniecībā (+4,4%) un pārtikas ražošanā (+0,5%). Mazāks kļuvis arī apstrādes rūpniecības apakš nozaru skaits, kurās produkcijas apjoms sarūk - ja vēl 3. ceturksnī pusē no 20 novērotajām apakš nozarēm produkcijas apjoms saruka, tad gada noslēdzošajā ceturksnī produkcijas apjoms samazinājās jau 8 no 20 novērotajām nozarēm.

Eksports. CSP 2024. gada 4. ceturkšņa dati, liecina, ka preču eksporta apjoms kopumā ir sarucis par 2%. Pēc 3,4% eksporta pieauguma trešajā ceturksnī, ceturtajā ceturksnī eksports atkal nonāca lejupslīdē. Eksports pieauga par 0,9% uz ES-27 valstīm, bet samazinājās par 1,8% uz NVS un par 1% uz pārējām valstīm. Ceturtajā ceturksnī, eksports uz galvenajām tirdzniecības partnervalstīm pieauga tikai uz Lietuvu (+5,6%) un uz Apvienoto karalisti (5,4%). Attiecībā uz pārējiem tirdzniecības partneriem bijusi lejupslīde - uz Dāniju (-1,2%), uz Igauniju (-3%), uz Vāciju (-3,8%), uz Zviedriju (-5,8%). Ik ceturksni strauji sarūk eksports arī uz Krieviju, gada noslēdzošajā ceturksnī (-20%).

Būvniecības produkcijas apjoms samazinājās par 6,3%, tostarp ēku būvniecībā kritums bija 23,2%, bet specializētajos būvdarbos – 1,3 %. Inženierbūvniecība pieauga par 8,3%, pateicoties tiltu un tuneļu būvniecībai (+46,4%), elektroapgādes un telekomunikāciju sistēmu būvniecībai (+36%) un pilsētsaimniecības infrastruktūras objektu būvniecībai (+29,1%). Ceļu un dzelzceļu būvniecība saruka par 2,1%, bet pārējā inženierbūvniecība – par 16,2%. Būvniecības izmaksas ceturtajā ceturksnī pieauga par 2%, tostarp strādnieku darba samaksa par 5,6 %, mehānismu noma par 2,5 %, bet būvmateriālu cenas samazinājās par 0,2 %.

Bezdarba līmenis ceturtajā ceturksnī bija 6,8 % (NVA reģistrētais – 5,2%). Augstākais bezdarba līmenis bija Latgalē (10,3%), bet citos reģionos – ap 5 % (Vidzemē 5,2%, Kurzemē 5,1%, Zemgalē 5%, Rīgā 3,9%).

2025. gada janvāris

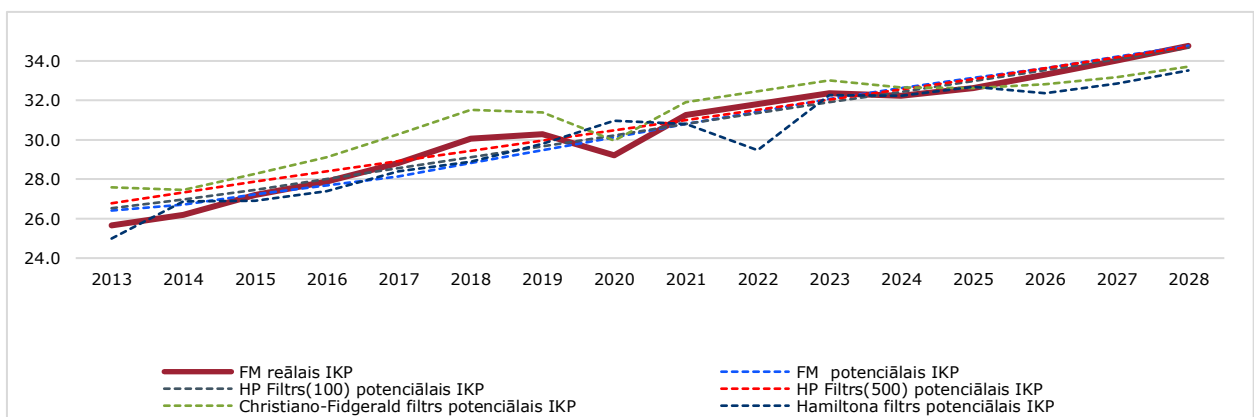
⁷ LV PEAK Ekonomikas barometrs

Janvārī gada inflācija sasniedza 3 %. Preču cenas pieauga par 2 %, pakalpojumu cenas – par 5,8 %, ko ietekmēja darba samaksas kāpums. Pārtikas un bezalkoholisko dzērienu cenas pieauga par 4,6 %. Mājokļa apsaimniekošanas pakalpojumu cenas kritās par 0,4 %, ko ietekmēja kurināmā (-4,2 %), gāzes (-5 %) un siltumenerģijas (-9,2 %) cenu samazinājums. **Uzņēmēju noskaņojums** janvārī uzlabojās mazumtirdzniecībā (+1,7 procentpunkti) un pakalpojumu sektorā (+1,7 procentpunkti), bet pasliktinājās rūpniecībā (-2,1 procentpunkti) un būvniecībā (-1,4 procentpunkti). Apstrādes rūpniecībā kopš augusta bija vērojama uzņēmēju noskaņojuma uzlabošanās, bet janvārī tas samazinājies par 2,1 procentpunkti, pazeminoties līdz (-6,8%). Šo samazinājumu ietekmēja noskaņojuma kritums pārtikas (-2,3 procentpunkti), elektronikas (-2,5 procentpunkti) un būvmateriālu ražotājiem (-4,1 procentpunkti). Būvniecības noskaņojums nedaudz uzlabojās visās apakšnozarēs, taču kopējais rādītājs saglabājās negatīvs (-11,9%). Lielākais ierobežojošais faktors visās nozarēs bija nepietiekams pieprasījums. Tomēr jāpiebilst, ka nepietiekamā pieprasījuma faktors sācis lēnām mazināties, bet uzņēmēju viedoklis, ka ierobežojošo faktoru nav, sācis pieaugt.

Latvijas ekonomikas cikla novērtējums

Padomes eksperti sniedz savu vērtējumu par Latvijas ekonomikas stāvokli tās ekonomiskajā ciklā. Šajā novērtējumā izmantota Hodrick-Prescott statistiskā filtra metode ar izlīdzināšanas parametru 100 un 500, kā arī Chistiano-Fidgeralda un Hamiltona filtrs. Statistikas filtru metode ir izmantota, lai nošķirtu IKP īstermiņa un ilgtermiņa svārstības un novērtētu ekonomikas potenciāla līmeni, tādējādi, ļaujot aprēķināt salīdzināmu izlaides starpības vērtību FM prognožu novērtējumam. 1. attēlā redzams, ka, laika posmā no 2013. līdz 2028. gadam, tuvākais FM aprēķinam ir potenciālais IKP, kas iegūts ar HP (100) metodi. Ar Hamiltona filtru aprēķinātā laikrinda no FM atšķiras visvairāk. Ar Hamiltona filtru iegūtais vērtējums liecina gan par straujāku potenciālā IKP samazināšanos 2022. gadā, kas bija energoresursu cenu šoka gads, gan par zemāku potenciālā IKP līmeni vidējā termiņā pēc 2025. gada.

1. attēls. Reālais IKP (faktiskais un prognozētais), FM aplēse par potenciālo IKP un Padomes aplēse par potenciālo IKP (HP 100, HP 500, CF un Hamiltona statistisko filtru metode)

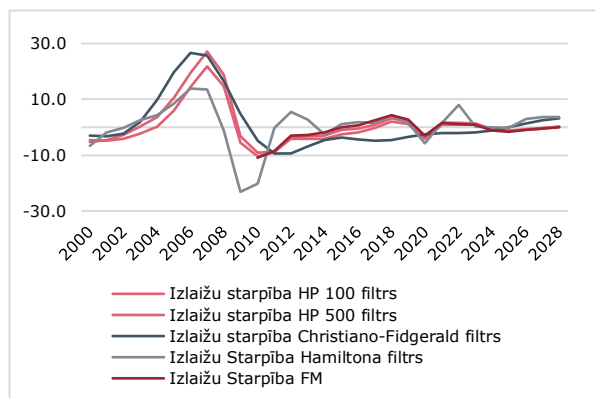


Avots: FM un Padomes aprēķini.

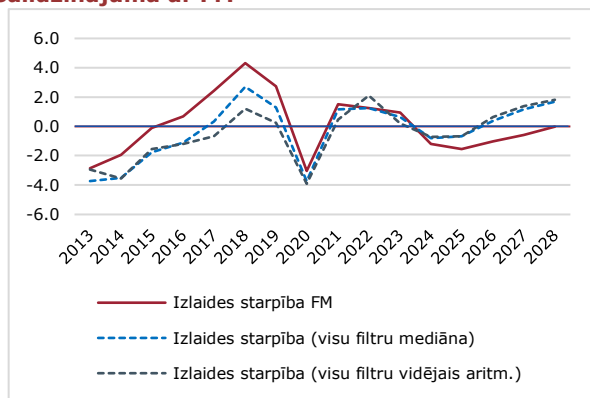
Izmantojot iepriekš minēto statistikas filtru pieeju, tika iegūti alternatīvi izlaides starpības rādītāji. Secināms, ka, laika posmā no 2013. līdz 2028. gadam, ar dažādiem statistikas filtriem aprēķinātām izlaides starpībām ir līdzīga trajektorija kā FM datiem. Hamiltona filtra aprēķinātā izlaides starpība uzrāda augstākas un pozitīvas vērtības, savukārt izlaides starpība, kas aprēķināta ar HP filtriem (100) un (500), minimāli atšķiras no FM aplēsēm, sk. 2. attēlu.

Jāatzīmē, ka iepriekšējos Padomes novērtējumos ^{8, 9, 10} tika secināts, ka, laikposmā no 2013. gada līdz 2026. gadam, dažādu statistikas filtrēšanas metožu rezultāti pamatā atbilst tādai pašai trajektorijai kā FM dati.

2. attēls. Izlaides starpības aprēķina rezultāts trīs statistikas filtru salīdzinājums ar FM



3. attēls. Izlaides starpības aprēķina rezultātu salīdzinājuma vidējais un statistisko filtru mediāna salīdzinājums ar FM



Avots: FM un Padomes aprēķini.

Avots: FM un Padomes aprēķini.

3. attēlā parādīta visu statistisko filtru aprēķinātā mediāna un vidējā vērtība, salīdzinājums ar FM aprēķināto izlaides starpību. Mediāna norāda uz negatīvu izlaides starpību gan 2024., gan 2025. gadā, tomēr turpmākajos gados redzama izlaides starpības atgriešanās pie pozitīvām vērtībām. Visu filtru vidējā vērtība un mediāna norāda uz negatīvu izlaides starpību 2025. gadā. Tomēr, ņemot vērā pašlaik pastāvošo risku kopumu ekonomikā un noturīgo globālo nenoteiktību, izlaides starpības ilgtermiņa novērtējuma iespējas ir ierobežotas. Padome piekrīt FM vērtējumam, par izlaides starpību, kas atbilst pašlaik pastāvošai situācijai tautsaimniecībā. Papildus Padome ir konsultējoties ar LB ekspertiem, kuru aprēķini par izlaides starpību līdzinās FM novērtējumam, sk. 2. tabulu.

2. tabula

Izlaides starpība: FM aprēķini un Padomes aprēķināto statistisko filtru rezultātu mediānas un vidējā vērtība

	Izlaides starpības FM	Izlaides starpība (visi filtri mediāna)	Izlaides starpība (visi filtri vidēji)
2024	-1,2	-0,8	-0,7
2025	-1,5	-0,7	-0,7
2026	-1,0	0,4	0,7
2027	-0,6	1,2	1,4
2028	0,0	1,7	1,8

Avots: FM un Padomes aprēķini.

⁸14.02.2022. Makroekonomisko prognožu apstiprināšana | fiskālās disciplīnas padome (fdp.gov.lv)

⁹12.08.2022. Makroekonomiskās prognozes 2022. gadam un VTBI 2023/25. | fiskālās disciplīnas padome (fdp.gov.lv)

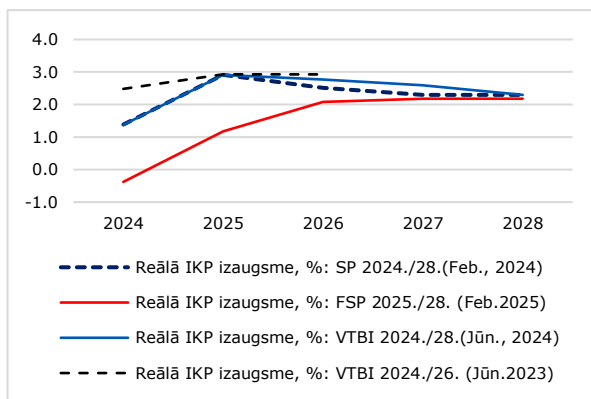
¹⁰Koriģētās makro prognozes 2022. gadam un VTBI 2023. –2025. gadam (1.12.) | fiskālās disciplinārkolēģijas (fdp.gov.lv)

Pašreizējo un iepriekšējo FM prognožu salīdzinājums

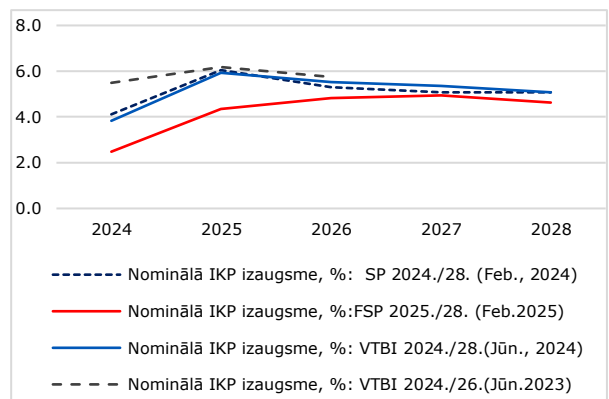
Turpmāk ir sniegts salīdzinājums prognozēm, kas veidotas 2024. gada jūnijā (VTBI 2024/28) un pašreizējām prognozēm FSP 2025./28. Pamatojoties uz aktuālo ekonomisko attīstību un FM pieņēmumiem, kas ir prognožu pamatā, **Padome ir pieņēmusi lēmumu par turpmāk aprakstīto prognožu apstiprināšanu.**

Padome apstiprina reālā IKP pieauguma prognozi četrus gadu periodam no 2025. līdz 2028. gadam. Salīdzinot ar jūnija prognozi (VTBI 2024/28), IKP pieauguma tempi ir samazināti visiem prognozētajiem gadiem – 2025. gadam par 1,7 procentpunktiem, 2026. gadam par 0,7 procentpunktiem, 2027. gadam par 0,4 procentpunktiem un 2028. gadam par 0,1 procentpunktu. (skat. 4. attēlu).

4. attēls. Reālā IKP pieauguma prognoze.



5. attēls. Nominālā IKP pieauguma prognoze.



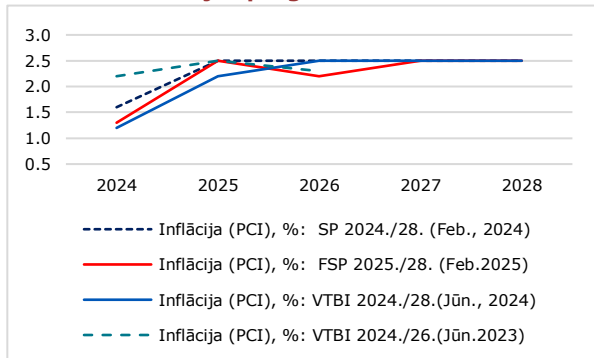
Avots: FM.

Avots: FM.

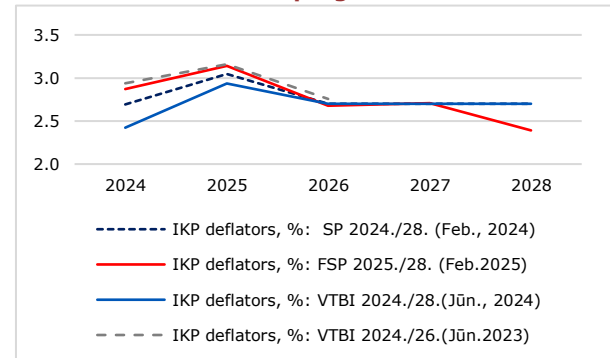
Padome apstiprina nominālā IKP pieauguma prognozi četrus gadu periodam no 2025. līdz 2028. gadam. Salīdzinot ar iepriekšējo prognozi (VTBI 2024/28), nominālā IKP pieauguma prognoze samazināta 2025. gadam par 1,6 procentpunktiem, 2026. gadam par 0,7 procentpunktiem, bet 2027. un 2028. gadam – par 0,4 procentpunktiem (skat. 5. attēlu).

Padome apstiprina inflācijas prognozi periodam no 2025. līdz 2028. gadam. Prognoze 2025. gadam ir paaugstināta par 0,3 procentpunktiem, 2026. gadam samazināta par 0,3 procentpunktiem, savukārt 2027. un 2028. gadam tā nav mainīta un saglabājas 2,5% apmērā (skat. 6. attēlu).

6. attēls. Inflācijas prognoze.



7. attēls. IKP deflatora prognoze.



Avots: FM.

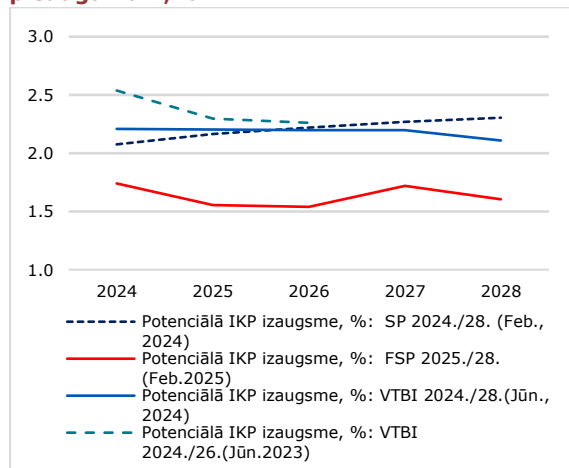
Avots: FM.

Padome apstiprina IKP deflatora prognozi periodam no 2025. līdz 2028. gadam. Salīdzinājumā ar iepriekšējo prognozi (VTBI 2024/28), IKP deflators 2025. gadam ir paaugstināts par 0,2 procentpunktiem, 2026. un 2027. gadam prognoze nav mainīta un saglabājas 2,7% apmērā, savukārt 2028. gadam deflatora prognoze ir samazināta par 0,3 procentpunktiem (skat. 7. attēlu).

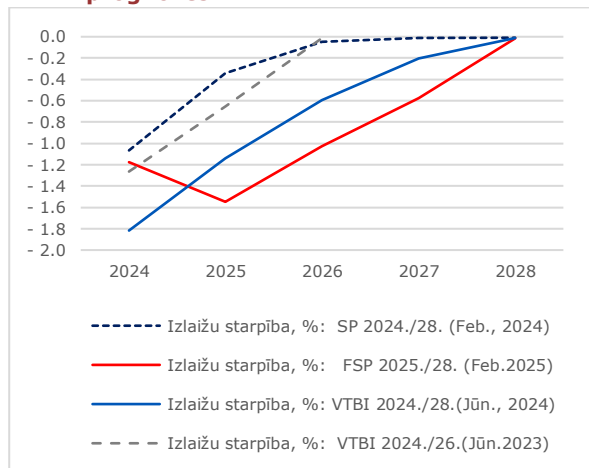
Padome apstiprina potenciālā IKP pieauguma prognozi periodam no 2025. līdz 2028. gadam. Salīdzinot ar iepriekšējo prognozi (VTBI 2024/28), potenciālā IKP pieauguma prognoze ir pasliktināta visam periodam – 2025. gadam tā samazināta par 0,6 procentpunktiem, 2026. gadam par 0,7 procentpunktiem, bet 2027. un 2028. gadam par 0,5 procentpunktiem (skat. 8. attēlu).

Padome apstiprina izlaides starpības prognozi periodam no 2025. līdz 2028. gadam. Salīdzinot ar iepriekšējo prognozi (VTBI 2024/28), izlaides starpība 2025.–2027. gadam ir koriģēta uz leju par 0,4 procentpunktiem, savukārt 2028. gadam prognoze nav mainīta, paredzot, ka šajā gadā potenciālā un reālā IKP vērtība izlīdzināsies un izlaides starpība būs 0. (skat. 9. attēlu).

8. attēls. Prognoze potenciālajam IKP pieaugumam, %.



9. attēls. Izlaides starpība, % no potenciālās IKP prognozes.



Avots: FM.

Avots: FM.

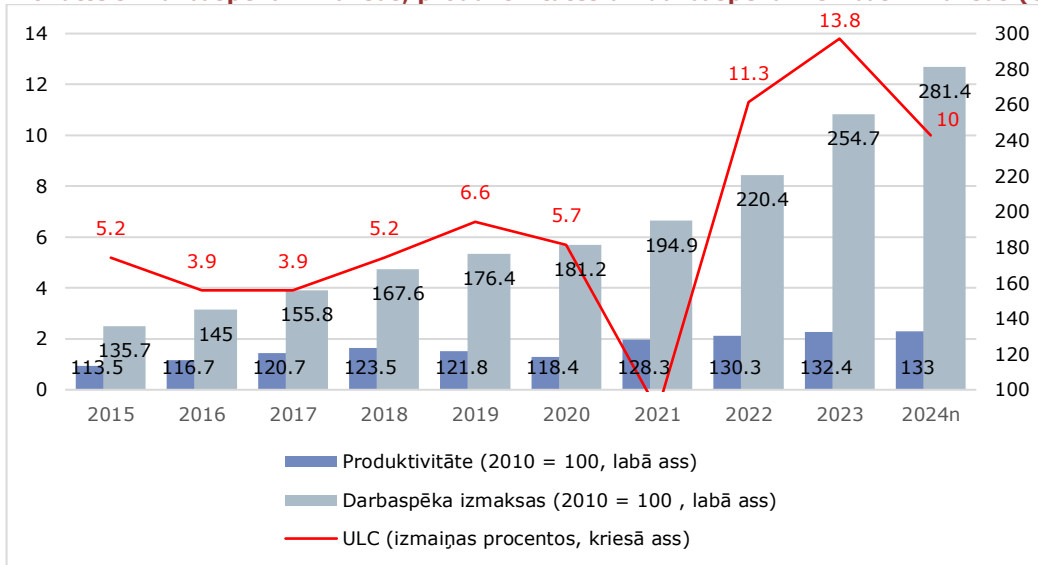
Secinājumi

Padome apstiprina FM makroekonomiskās prognozes FSP 2025. –2028. gadam, uzskatot tās par konservatīvām. Tomēr Padome vērs uzmanību, ka prognozēs nav ņemtas vērā jaunākās ģeopolitiskās tendences attiecībā uz ASV tirdzniecības politiku, kā arī militārā sektora pieaugošā nozīme ekonomikā gan izdevumu, gan ieņēmumu aspektā. Padome apzinās, ka pašlaik šie faktori ir grūti kvantificējami un aicina ņemt tos vērā, izstrādājot turpmākās prognozes. Padome vērs uzmanību uz pašlaik aktuālo risku kopumu, kas var negatīvi ietekmēt prognozēto ekonomiskās izaugsmes trajektoriju.

1. Joprojām turpinās ļoti saspringta un nenoteikta drošības situācija reģionā, pastiprinoties hibriduzbrukumu riskiem. Nestabila ģeopolitiskā situācija ietekmē privāto patēriņu, investīcijas, uzņēmējdarbības vidi un valsts fiskālo politiku.

2. **Reģionālā un globālā ekonomiskā nenoteiktība.** ASV protekcioniskā tirdzniecības politika un iespējamā Eiropas Savienības atbildes reakcija, piemēram, paaugstinot tarifus ASV precēm, var eskalēt tirdzniecības karus, kas negatīvi ietekmēs gan ES, gan Latvijas uzņēmumus un investīciju vidi.
3. **Ķīnas preču ekspansija Eiropā.** ASV piemērotie tarifi Ķīnas precēm var novest pie tā, ka Ķīna meklēs jaunus tirgus Eiropā, radot spēcīgāku konkurenci Eiropas uzņēmumiem un mazinot Eiropas, tostarp Latvijas, ražotāju konkurētspēju.
4. **Zems ārējais pieprasījums un eksporta vājums.** Eiropas Savienības ekonomiskā stagnācija, īpaši būvniecības un rūpniecības nozarēs, var turpināt negatīvi ietekmēt Latvijas eksportu, jo īpaši kokrūpniecību.
5. **Strukturālās problēmas darba tirgū un Latvijas konkurētspējas samazināšanās.** Darba devējiem trūkst kvalificēta darbaspēka, kas ierobežo uzņēmumu attīstību, savukārt darbaspēka produktivitāte nepieaug pietiekami strauji, lai kompensētu algu kāpumu. Darba samaksas kāpums iepriekšējos trijos gados bijis vidēji 12,5% un tas nebija sasaistīts ar produktivitātes kāpumu. Tādējādi, plaisa starp produktivitāti un darbaspēka izmaksām dramatiski paplašinājusies. Produktivitātes rādītāji uzlabojas ļoti lēni, kas var mazināt Latvijas uzņēmumu spēju konkurēt starptautiskajos tirgos. Arī FM savās prognozēs aprēķinājusi ļoti lēnu produktivitātes pieaugumu turpmākajos gados. FM 2025. gadam prognozējusi produktivitātes pieaugumu par 1,2%, bet vidēji periodā 2025.-2028.gadam - pieaugumu 2,1%.

10. attēls. Darbaspēka izmaksas, produktivitātes un darbaspēka vienības izmaksas (ULC)



Avots: Eurostat un LV PEAK novērtējums (n)¹¹

6. **Darba samaksas pieaugums sabiedriskā sektorā var radīt papildus spiedienu algu kāpināšanai privātā sektorā, kas apstākļos, kad ekonomika neaug ir izaicinoši.** CSP dati liecina, ka 2024. gada trīs ceturkšņos vidējā darba samaksa valstī pieauga par 10,2%. Tajā pašā laikā sabiedriskajā sektorā darba samaksas pieaugums bija 13,7%, bet privātajā sektorā – 8,7%. Daļa no sabiedriskā sektora darba samaksas pieauguma saistīta ar pedagogu un iekšlietu darbinieku algām, tomēr ievērojams – 13,2% pieaugums vērojams arī ministrijās, centrālajās valsts iestādēs un citās valsts struktūrās. Lai kontrolētu šo procesu, valdība ir veikusi atsevišķus soļus, tomēr jau pašlaik uzņemtas saistības, attiecībā uz darba samaksas apmēru, veido būtisku fiskālo slogu.

¹¹ LV PEAK BAROMETERS Nr6 Dec 2024 LV.pdf

7. **Inflācijas impulsi pakalpojumu un pārtikas sektoros.** Neskatoties uz kopējās inflācijas samazināšanos, algas turpina augt un pakalpojumu cenas var saglabāties augstas. Pārtikas cenu pieaugums var ietekmēt patēriņa struktūru un iedzīvotāju pirktspēju.
8. **Energoresursu cenu svārstības.** Naftas un citu energoresursu cenu attīstība ir neskaidra. To pieaugums var radīt papildu spiedienu uz inflāciju un uzņēmumu izmaksām. Atslēgšanās no BRELL - var radīt elektrības cenas pieaugumu pie zināmiem apstākļiem.
9. **Joprojām pastāv un pieaug riski, kas saistīti ar publisko akciju sabiedrību finanšu vadību, īpaši transporta sektorā.** AirBaltic kapitalizācija un RailBaltic būvniecība var radīt papildu fiskālos un finanšu riskus, ja projekti nenasniegs plānotos mērķus vai pārsniegs sākotnēji paredzētās izmaksas.

3. tabula.

Padomes apstiprinātie makroekonomisko prognožu rādītāji, %

Makroekonomiskie rādītāji	2024	2025	2026	2027	2028
Reālais IKP pieaugums	-0,4	1,2	2,1	2,2	2,2
Nominālais IKP pieaugums	2,5	4,3	4,8	4,9	4,6
Inflācija (patēriņa cenas)	1,3	2,5	2,2	2,5	2,5
IKP deflators	2,9	3,1	2,7	2,7	2,4
Potenciālais IKP pieaugums	1,7	1,6	1,5	1,7	1,6
Izlaides starpība	-1,2	-1,5	-1,0	-0,6	0,0

Avots: FM